

Valtioneuvoston asetus merilain 6 luvun 12 a §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosta

Asian tausta

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (International Maritime Organization, jäljempänä IMO) on vuosikymmenten ajan kehitetty kattava kansainvälinen sääntelyjärjestelmä alusten turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä, miehistön pätevyydestä, aluskuljetuksiin liittyvistä vastuukysymyksistä sekä alusliikenteen ympäristölle aiheuttamien haittojen ehkäisemisestä. Alusturvallisuuden kannalta keskeisin yleissopimus on ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehty kansainvälinen yleissopimus (SopS 11/1981, jäljempänä SOLAS-yleissopimus).

Mereen katoavien konttien aiheuttamat ongelmat ovat olleet paljon esillä viime vuosina. Mereen katoava kontti voi sijainnista riippuen aiheuttaa vaaraa muulle merenkululle, jolloin oikea-aikaisen tiedon välittäminen kadonneesta kontista edistää merenkulun turvallisuutta. Lisäksi jokaisella mereen katoavalla kontilla on negatiivisia vaikutuksia meriympäristölle.

SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun 31 ja 32 sääntöön tehtävillä muutoksilla parannetaan mereen kadonneiden konttien ilmoitusten käsittelyä ja määrätään lippuvallion ilmoitusvelvollisuudesta IMO:lle. SOLAS-yleissopimuksen liitteen määräykset mereen kadonneita kontteja koskevista ilmoituksista haluttiin tehdä pakollisiksi myös alusten aiheuttaman meren pilaantumisen vuoksi vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983, jäljempänä MARPOL-yleissopimus) nojalla. Konttiraportointiin liittyvät sopimusmuutokset kuuluvat lainsäädännön alaan sekä edellyttävät muutosten tekemistä merilakiin (674/1994).

Hallituksen esitys eduskunnalle SOLAS-yleissopimuksen liitteeseen, MARPOL-yleissopimuksen I pöytäkirjaan ja painolastivesiyleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laeiksi merilain 6 luvun 12 a §:n ja yölamaksulain muuttamisesta (HE 20/2025 vp) annettiin eduskunnalle 27.3.2025. Merilain muuttamista koskeva lakiehdotus sisälsi sopimusmuutosten edellyttämät muutokset mereen kadonneiden konttien raportoinnista. Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä tarkoitetut yleissopimusten liitteisiin ja pöytäkirjaan tehdyt muutokset sekä hallituksen esitykseen sisältyvät 1.-4. lakiehdotuksen 6.5.2025 (EV 43/2025 vp). Tasavallan Presidentti vahvisti lain merilain 6 luvun 12 a §:n muuttamisesta (270/2025) 23.5.2025.

Voimaantulo

Laki merilain 6 luvun 12 a §:n muuttamisesta ja kyseisen lain voimaansaattamisasetus on tarkoitus tulla voimaan nyt annettavalla valtioneuvoston asetuksella samanaikaisesti sopimusmuutosten kansainvälisen voimaantulon kanssa 1.1.2026.

Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus

Esitetyt sopimusmuutokset koskevat kauppamerenkulkua. Näin ollen Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 13 kohdan mukaan sopimusmuutosten määräykset kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Koska muutokset eivät sisällä Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä, muutosten voimaansaattamissäädökselle ei ole tarpeen pyytää Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntää itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti.

Säännöskohtaiset perustelut

Ehdotetun asetuksen 1 §:ssä säädetään, että merilain 6 luvun 12 a §:n muuttamisesta annettu laki tulee voimaan 1.1.2026. Asetuksen 2 § sisältää asetuksen voimaantulosäännöksen.

Laintarkastus

Asetus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

Toimivalta

Valtioneuvoston asetus annettaisiin merilain 6 luvun 12 a §:n muuttamisesta annetun lain (270/2025) voimaantulosäännöksen ja valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 3 kohdan nojalla.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaisi asetuksen merilain 6 luvun 12 a §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosta.

Esittelijä

Katja Viertävä, liikenne- ja viestintäministeriö